

Valoda jāzina! Vieni steidz

● ILZE OZOLIŅA
● LIENE KUPIČA

Septembra nogalē stājās spēkā grozījumi Imigrācijas likumā, kas paredz, ka Krievijas pilsoņiem, kas pirms citas valsts pilsonības saņemšanas bijuši Latvijas pilsoņi vai nepilsoņi un uzturas Latvijā ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (PMLP) līdz 2023. gada 1. septembrim jāiesniedz dokuments, kas apliecina nokārtotu valsts valodas zināšanu pārbaudi vismaz pamata līmeņa 2. pakāpē (A2). Šī prasība varētu skart aptuveni 21 tūkstoši cilvēku. Daudzi nu steidz latviešu valodu mācīties, bet ir arī tādi, kuri meklē iespēju no valsts valodas prasmes pārbaudes izšmakt.

Stāv rindā, lai pieteiktos kursiem

21 gadu vecajam Maksimam Ļevčenko, kurš no Maskavas uz dzīvi Liepājā pārcēlās šī gada aprīlī, ir pastāvīgā uzturēšanās atļauja Latvijā. Imigrācijas likuma izmaiņās viņš vēl nav iedziļinājies, tāpēc pagaidām neesot skaidrs, vai prasība par valsts valodas zināšanu pārbaudi attiecas arī uz viņu. Ja jā, tad jaunietis par to nemaz nesatraucas, jo latviešu valodu sācis mācīties jau uzreiz pēc ierašanās mūsu valstī.

"Valodas apguvē esmu ticis tik tālu, ka, piemēram, veikalā pārdevējiem varu latviski uzdot jautājumus un paskaidrot, kas man nepieciešams. Komunicējot tikai latviski, spēju nokārtot un noslēgt līgumu par interneta pakalpojuma saņemšanu," pastāsta jaunietis.

Maksims spriež, ka tiem cilvēkiem, kas šeit dzīvo vai plāno dzīvot pastāvīgi, valsts valoda ir jāzina. Viņaprāt, mūsu valoda nemaz neesot tik ļoti sarežģīta – krievu un latviešu valodas gra-

Liepājas Reģionālās slimnīcas Fizikālās terapijas un rehabilitācijas medicīnas ārste Linda Šmaukstele pastāsta, ka līdz ar izmaiņām likumdošanā par latviešu valodas pārbaudījuma kārtošānu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai būtiski pieaugusi interese arī par iespējām dabūt atbrīvojumu no eksāmena. Atzinumu par atbrīvojuma pamatotību var izsniegt tikai fizikālās terapijas un rehabilitācijas medicīnas ārsti, pamatojoties uz citu speciālistu slēdzieniem par pacienta veselību.

EGONA ZĪVERTA FOTO

matika esot līdzīga. Jautāts, kādi latviešu vārdi viņam sagādājuši vislielākās grūtības, jaunietis min klasiku: "šaursliežu dzelzceļš".

Sākotnēji viņš latviešu valodu apguvis individuāli privāt-

stundās, taču tas izmaksājis padārgi – no 15 līdz 20 eiro par nodarbību. Tāpēc oktobra beigās pieteicies latviešu valodas kursiem, kas sāksies decembrī. "Starp citu, kursus meklēju

UZZIŅAI

Pastāvīgās uzturēšanās atļauja tiks atņemta (tās vietā izsniegs termiņuzturēšanās atļauju uz vienu gadu) tām personām, kuras nevarēs pierādīt atbilstošas valodas zināšanas. Lai pierādītu latviešu valodas zināšanas, cilvēkam jāiegūst Valsts izglītības un saturs centra izsniegts dokuments par atbilstību A2 valsts valodas zināšanu līmenim.

ATBRĪVOJUMS NO VALSTS VALODAS PRASMES PĀRBAUDES PILNĪBĀ:

- stenokardija un sirds mazspēja;
- psihiski un uzvedības traucējumi (diagnozes ar kodiem F00-F99, piemēram, demence, šizofrēnija, garīga atpalcība);
- funkcionēšanas ierobežojumi, piemēram, apziņas, orientēšanās, intelektuālās, psihosociālās, uzmanības, uztveres, domāšanas, augstākā līmeņa kognitīvās, sirds, asinsspiediena, atsevišķa uzdevuma izpildes traucējumi, stresa pārvarēšana un citas psiholoģiskas vajadzības (smagākie stāvokļi).

DALĒJS ATBRĪVOJUMS

(JĀPILDA ATSEVIŠKAS EKSĀMENA DAĻAS):

- atsevišķi funkcionēšanas ierobežojumi, piemēram, dažas ar valodu saistītas garīgās funkcijas, redzes, dzirdes, balss, runas, elpošanas, elpošanas muskuļu, locītavu un kaulu kustību, muskuļu spēja un tonusa, kā arī izturības funkcijas, kā arī patvaļīgo kustību kontroles funkcijas, nepatvaļīgo kustību funkcijas (piemēram, trīce), precīzu plaukstu kustību izmantošana u.c.

AVOTS: MK NOTEIKUMI

diezgan ilgu laiku," viņš atklāj.

Liepājā interese par latviešu valodas apguvi pēc likumdošanas izmaiņām palielinājusies būtiski. Pilsētas bibliotēkās krievvalodīgie meklē tādas grāmatas kā "Latviešu valoda trīs mēnešos", "Latviešu valodas gramatika" utt. Arī Liepājas domē pēdējo mēnešu laikā krietni vairāk krievvalodīgo interesējušies par valsts valodas apmācības kursiem. Ja iepriekš par to apjautājušies pāris cilvēku mēnesi, tad tagad jau padsmi, pastāsta Liepājas pašvaldībā.

"Telefons vairākas dienas zvānīja bez apstājas, nespējām atbildēt, un cilvēki stāvēja rindā, lai pieteiktos," pastāsta profesionālās tālākizglītības centra "PURE Academy" direktore Inga Sprice.

Latviešu valodas kursiem piesakoties lielākoties pensionāri vai seniori, kas vecāki par 60 gadiem. "Ir, kas valodu pārvalda ļoti labi, bet ir nobijies no eksāmena, tāpēc gatavs mācīties un atsvaidzināt zināšanas. Lielākā daļa ir ar nelielām zināšanām. Daļa ir vispār

bez valodas zināšanām," skaidro I. Sprice, turpinot: "Protams, galvenais iemesls ir nepieciešamība nokārtot eksāmenu. Cilvēki tiešām cenšas. Vecums, protams, dara savu – grūti atcerēties un uztvert informāciju. Tāpat cilvēki norāda, ka ļoti labprāt jau agrāk būtu apguvuši valodu, bet līdz šim nav bijusi liela nepieciešamība. Pirmkārt, nav bijis darbs ar cilvēkiem. Liela daļa bijuši šuvēji, apkopēji, sētnieki (pat kapu kopēji), vienkārša darba darītāji. Otrkārt, tiek norādīts, ka nav bijusi arī iespēja ikdienā lietot valodu, jo latvieši, tiklīdz sapratuši, ka saruna ir ar krievvalodīgo, pārgājuši uz krievu valodu.

Ir cilvēki, piemēram, pedagogi, kuri jau agrāk 2-3 reizes eksāmenu ir kārtājuši, bet nu jau esot pensijā un ikdienā latviešu valoda nav lietota, tāpēc aizmirsusies".

"PURE Academy" direktore arī atzīmē, ka šobrīd tiek veidotas jaunas grupas latviešu valodas apguvei, kas mācības uzsāks pēc jaunā gada. >>

ES DOMĀJU TĀ: VAI LATVIEŠU VALODA IR GRŪTA?

Solveiga Logina – administratore: – Latvietim grūti uz šādu jautājumu atbildēt. Domāju,

ka ne, jo par to liecina fakti, ka atbraukušie ukraiņi, kas tiešām to grib, ātri iemācās latviski. Gan bērnam skolā, gan vēlāk kā pieaugušajam ļoti daudz kas tomēr atkarīgs no latviešu valodas skolotāja, kas māca. Ja cittaunietim ir motivācija, viņš jebkuru valodu iemācīsies. Ja nav, tad ne.

Gunita Bumbiere – mamma: – Dzirdēts, ka citi saka – grūti. Ja mācās no bērnības, tad nav grūta. Skolā mācoties, man padēvās gan gramatika, gan literatūra, jo daudz lasīju grāmatas. Lai cittaunietis iemācītos latviešu valodu, viņam vienkārši vajag vēlmi un gribēšanu. Vēl tā ir pašu latviešu atbildība un pašcieņa runāt latviski ar visiem, nevis tūlīt sākt runāt krieviski

Lāsma Boikova – masiere: – Laikam jā, jo lasīts, ka tā ir starp grūtākajām pasaules valodām gramatikas dēļ. Skolā literatūra un gramatika bija mīļas stundas. Ļoti novērtēju, ja latvieši raksta gramatiski pareizi un bez valodas kļūdām. Manuprāt, mācēt un respektēt dzimtās valodas likumus ir cieņa kā pret sevi, tā otru cilvēku. Jebkuru valodu var iemācīties, ja ir motivācija. Viss sākas galvā.

Nikandrs Aleksejevs – students: – Jā, ir grūta. Es esmu lietuvietis un mācījos krievu skolā, kur apguvu latviešu valodu. Man to mācīties tomēr bija vieglāk nekā krieviem, jo pastāv zināma līdzība ar lietuviešu valodu. Tagad jūtos perfekti, jo māku latviski runāt.

Harijs Mūrnieks – strādājošs pensionārs: – Pats esmu latvietis, un man nav nekādu grūtību. To, ka šausmīgi grūta valoda, saka cittaunietīši, kas negrib mācīties latviski. Viņiem būtu daudz vieglāk, ja viņi nebaidītos kontaktēties un runāt ar latviešiem latviski. Tad valodu apgūtu daudz ātrāk.

DAIGA LUTERE
EGONA ZĪVERTA FOTO